

Förslag om ändring av riksintresseområde

NRO01017 Stäksön

Identifierat behov av omprövning av riksintresseanspråk

Behov av aktualitetsprövning, prioritet 3, motiverat av att nordvästra delen av riksintresseområdet angränsar till ett strategiskt stadsutvecklingsläge och sekundärt bebyggelseläge enligt regionplanen (RUF5). Målkonflikten bedöms som låg.

Bedömning och förslag

Marken i den norra delen av riksintresseområdet är sedan länge starkt påverkad av Enköpingsvägen och motorvägen E18. Området i anslutning till vägarna bedöms inte ha geologiska värden som kan motivera riksintresse och därför föreslås här en riksintresseyta om cirka 9,6 hektar att utgå.

Riksintresset avser kvartärgeologiska moränformer av geovetenskapligt värde. Riksintressebeskrivningen är knapphändig och beskriver konkreta värden endast i en del av området, samtidigt som även den norra delen av Stäksön, utanför riksintresseområdet, har liknande geologiska värden med riklig förekomst av De Geermoräner.

En mer genomgripande revidering av riksintresseområdet vore alltså önskvärd, men omfattas inte av den nu aktuella översynen. De gamla geologiska undersökningar som ligger till grund för riksintresset kan behöva studeras ingående på nytt och eventuellt kompletteras med nya karteringar för att avgränsning och beskrivning av de geologiska företeelserna och deras värden ska kunna uppdateras.

Område av riksintresse för naturvård

Länsstyrelserna

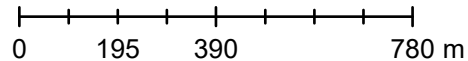
NRO01017 Stäksön

2022-11-08

 NRO01017 Stäksön, förslag ny avgränsning

1:15 000

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Stockholms län

Områdesnummer och namn: NRO01017 STÄKSÖN

Kommun: Upplands-Bro (0139)

Kartblad: 10I NV

Area: 253 ha, varav 248 ha land och 5 ha vatten

Naturgeografisk region: 24 Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken

Landskapsformer: Sprickdalslandskap

Riksvärde

De Geermoräner

Värdeomdöme: Utmärkande för detta område är de många och väl utvecklade De Geermoränerna, vilka är av stort geologiskt värde. Förekomst av stentorg är också av geologiskt intresse. De kvartärgeologiska bildningarna är bland annat viktiga för kännedomen om inlandsisens avsmältningförlopp och strandförskjutningen.

Huvudkriterier: A, B, C, E

Förutsättningar för bevarande: Områdets karaktär som viktigt geologiskt objekt bevaras. Den gamla tallskogen bör undantas från skogliga åtgärder. Värdet kan reduceras av exempelvis täkt, schaktning, bebyggelse, vägbyggnad och upplag.

Säkerställande: En mindre del av området är skyddat som naturreservat (Stäketskogen).

Områdets huvuddrag: Området är beläget i västra delen av Stäksön, som utgörs av en halvö, som är sammanbunden med fastlandet genom det smala och låga Ryssgravsnäset. Halvön består av högre barrskogsbevuxna bergspartier omväxlande med lägre uppodlade marker. Bergspartierna sluttar bitvis brant mot åkrar och stränder. De höga naturvärdena betingas i första hand av områdets värde för geologisk forskning och undervisning. Barrskogsområdet mellan Dalkarlsbacken och Kortvreten innehåller ett mycket stort antal De Geermoräner, vilka har stort värde för kännedomen om inlandsisens avsmältningförlopp. Många moränvallar har en oregelbunden form. Man har också funnit vallar som består av stenblock. Dessa blockvallar är mycket sällsynta och har troligen bildats genom s.k. kalvning då isen drog sig tillbaka. Området är en välkänd och ofta utnyttjad exkursionslokal.

Mellan Dalkarlsbacken och Kortvreten ner mot stranden växer ett bitvis glest bestånd av grov tall som är ca 200 - 250 år gammalt. Kulturlandskapet i söder innehåller även hagmarker och ädellövskogspartier av naturvårdsintresse.

Anmärkningar: Mälaren med öar och strandområden omfattas av bestämmelser i 1 avd. 4 kap. 2 § Miljöbalken. Stäksön berör område av riksintresse för kulturminnesvård nr K AB 32, Görväln. Objekt nr. 39.12 i Länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Referenser

De Geer G, 1932: Stockholmstraktens kvartärgeologi. SGU serie Ba, nr 12.

Elfström E, 1976: Geologiskt intressanta objekt i Stockholms län. Länsstyrelsen i Stockholms län. Rapport nr 1976:12.

Ingmar, T, 1966: Naturvårdsinventering av Upplands-Bro kommun. Uppsala läns naturvårdsförbund, Uppsala.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1983: Naturvårdsprogram för Stockholms län, del 1. Skyddsvärda områden för naturvård och friluftsliv. Naturvårdsenheten, Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1988: Naturvårdsprogram för Stockholms län del 2, åtgärdsprogram för 1988-1992. Naturvårdsenheten, Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1993: Odlingsbygd i Stockholms län, del 1 –Natur- och Kulturmiljöer.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1996: Naturkatalog för Stockholms län (remissupplaga).

Namn och datum: Mattias Jansson (981023 och 221107), Lars Åkerblad och Ragnar Janson (990202)